

Paula Bultstra - Het leren van geziene teksten

Ongeveer 50% van het eindexamencijfer voor Grieks en Latijn wordt bepaald door vragen over geziene teksten. Maar hoe moet de leerling zich hierop voorbereiden? Deze vraag lijkt een enigszins ondergeschoven kindje binnen onze vakdidactiek. Er is geen onderzoek naar gedaan en na een korte vragenronde bleek dat de meeste leerlingen en studenten het grofweg moesten doen met: 'Lees de tekst door en kijk of je het begrijpt.' Als gevolg hiervan spendeert de ene leerling uren en uren aan het herhalen van de teksten, terwijl de ander de vertalingen dan maar uit het hoofd leert. Genoeg leerlingen redden zich hier prima mee, maar zou er niet een leerstrategie zijn die beter aansluit bij wat we van ze vragen op een toets en daarmee ook bij de doelen van het vak? In deze workshop gaan we op zoek naar effectieve leeractiviteiten voor het leren van geziene teksten, waarbij er in het bijzonder aandacht zal zijn voor het integreren van o.a. tekstbegrip en contextualisering. We wisselen uit wat ieders huidige praktijk hierin is en bespreken het eerste afstudeeronderzoek naar dit onderwerp. Daarnaast gaat eenieder ook zelf aan de slag met het uitproberen van enkele mogelijke leeractiviteiten én het bedenken van mooie aanvullingen hierop!

Kirsten Fikse – Betrokkenheid bij de oudheid vergroten door inlevingsopdrachten

"Vertaal tekst 19 t/m r.10."

Deze opdracht geef ik mijn leerlingen vaak als huiswerk. In de les bespreken we hun vertaling om vervolgens door te gaan met weer een paar nieuwe te vertalen regels. Maar er is zoveel meer te doen met die tekst dan het vertalen. De tekst is (idealiter) pas het startpunt van een denkproces over de oudheid en moderne tijd. Hoe mooi zou het zijn als leerlingen niet alleen bezig zijn met het omzetten van een stukje tekst, maar zich ook identificeren met een personage en zich afvragen hoe zij zelf zouden handelen? Zo gebruiken ze kennis over de oudheid om na te denken over het leven vroeger en nu. Omdat de meeste leerlingen uit zichzelf niet deze boven de tekst uitstijgende stappen zetten, moet de docent context bieden. In deze workshop krijg je handvatten om het inlevingsvermogen van leerlingen te stimuleren. We bekijken een praktijkvoorbeeld en gaan daarna vooral met elkaar aan de slag om zelf een opdracht te ontwerpen bij een tekst of cultuuronderwerp. Denk er alvast over na welk onderwerp jou geschikt lijkt, want het liefst zie ik jullie allemaal vertrekken met een lesontwerp dat je ook echt in de praktijk gaat brengen.

Emilie van Opstall – Het Boek van Sindbad de Filosoof: een middeleeuwse verhalencyclus

Het Boek van Sindbad de Filosoof is een verhalencyclus die tijdens de Middeleeuwen als 'bestseller' van het Midden-Oosten tot West-Europa reisde, o.a. in het Grieks en Latijn. Het behoort tot de wijsheidsliteratuur en heeft de vorm van een spannende raamvertelling met ingebedde verhalen.

De inhoud in het kort: een koningin beschuldigt haar stiefzoon (valselijk) van aanranding. De koning is woedend en wil zijn zoon meteen doden. De zoon kan zich niet verdedigen omdat een voorspelling hem een week zwijgplicht heeft opgelegd. Zeven dagen lang vertellen de adviseurs van de koning verhalen om het leven van de prins te redden, zeven dagen lang vertelt de koningin een verhaal om de koning van haar gelijk te overtuigen. Tot de prins zelf aan het woord komt...

Het Boek van Sindbad de Filosoof is zeer geschikt om in de klas te lezen: de ingebedde verhalen zijn levendig en goed te vertalen, beslaan thema's die van de Oudheid tot nu relevant zijn (Jozef en de vrouw van Potifar, Hippolytus en Phaedra, #MeToo) en mogelijkheden bieden voor cultuurhistorische vergelijkingen tussen Oost en West. Tijdens de workshop gaan we aan de slag met een paar verhalen voor in de klas (Grieks en Latijn).

Simon Slijkhuis - 'Meneer, mag ik mijn mapje?' – werken met een vertaalportfolio

Deze workshop presenteert het werken met een vertaalportfolio (of –'dossier') als strategie om de vertaalvaardigheid van leerlingen in de bovenbouw te vergroten. Hierin is een grote rol weggelegd voor formatieve toetsing, het uitvoeren van foutenanalyses en het opstellen van persoonlijke leerdoelen. Uitgangspunt is de gedachte dat leerlingen alleen beter worden in vertalen als ze weten waar de schoen wringt en dan gerichte actie ondernemen. Hierbij speelt de docent een sleutelrol. Simon Slijkhuis deelt zijn jarenlange ervaring op dit gebied. De workshop biedt ruimte om de manier van werken zelf uit te proberen.